

Program Slovensko 2021 – 2027

Prehľad predpokladaných synergických a komplementárnych väzieb Programu Slovensko, Plánu obnovy a odolnosti a ostatných nástrojov podpory EÚ

(schválené EK 24. 11. 2022 v rámci podpornej dokumentácie Programu Slovensko 2021 – 2027)

Tento dokument bol vypracovaný v rámci podpornej dokumentácie k Programu Slovensko ako komplexný dokument, ktorý poskytuje prehľad predpokladaných synergických a komplementárnych väzieb Programu Slovensko jednotlivých fondov(EFRR,EFS,KF,ENRAF,EPFRV), Plánu obnovy a odolnosti SR, priamo riadených programov a ostatných nástrojov podpory EÚ. MIRRI SR zároveň vypracovalo aj špecifickú tabuľku synergii, komplementarít (excel súbor), ktorá podrobnejšie zachytáva synergie medzi opatreniami Programu Slovensko a Plánom obnovy a odolnosti SR vrátane definovaných deliacich línií až na úroveň opatrení a aktivít. Tento dokument(synergická tabuľka) je živým dokumentom, ktorý MIRRI SR v súčinnosti s ÚVSR (NIKA) je oprávnené pravidelne aktualizovať podľa potreby a v prípade zmien vyžadujúcich si jej úpravu (napr. pri nových informáciách o aktivitách, revíziách PSK resp. RRF opatreniach, pri výzvach z ktorých vyplynú nové synergické prepojenia, príp. komplementarity, revíziách programov, ktoré budú mať dopad na opatrenia/aktivity).

MIRRI SR vypracovalo Systém implementácie synergii, v ktorom zadefinovalo mechanizmus/systém implementácie synergii, ich administratívne zabezpečenie, činnosti riadiaceho výboru. V rámci tohto mechanizmu MIRRI bude optimalizovať mechanizmy na koordináciu synergických a komplementárnych účinkov medzi fondmi EÚ, RRF a ostatnými nástrojmi podpory EÚ a SR, skúmať výzvy a vyzvania riadiaceho orgánu a sprostredkovateľských orgánov Programu Slovensko, RO programov cezhraničnej spolupráce a vykonávateľov POO z hľadiska synergických a komplementárnych účinkov, postupovať pri skúmaní výziev podľa harmonogramu výziev na príslušný rok/semester od riadiaceho orgánu a vykonávateľov a vypracovávať spoločné stanovisko pre predkladateľov výziev/vyzvaní o synergiách a komplementaritách pre každú výzvu/vyzvanie.

Fond/nástroj	EFRR KF	ESF+	FST	EPFRV	POO	ENRAF	Ďalšie programy a nástroje EÚ	Programy Interreg	EUSRD	Iniciatívy EK	SPP / CAP
Ciele Programu Slovensko											
Cieľ politiky 1 Konkurencieschopnejšia a inteligentnejšia Európa											
Priorita 1 Veda, výskum a inovácie											
RSO1.1 Rozvoj a rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií	x		x	x	x		Horizont Európa Erasmus+ Digitálna Európa	x	x	Catching- up Regions	x
RSO1.2 Využívanie prínosov digitalizácie pre občanov, podniky, výskumné organizácie a orgány verejnej správy	x			x	x	x	Horizont Európa Digitálna Európa Nástroj na prepájanie Európy Fond pre vnútornú bezpečnosť		x		
RSO1.3 Posilnenie udržateľného rastu a konkurencieschopnosti MSP a tvorby pracovných miest v	x		x		x	x	Horizont Európa		x		x

MSP, a to aj produktívnymi investíciami											
RSO1.4 Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie	x		x		x		Horizont Európa Digitálna Európa Erasmus+	x	x	Catching-up Regions	x
Priorita 2 Digitálna pripojiteľnosť											
RSO1.5 Zvyšovanie digitálnej pripojiteľnosti	x						Horizont Európa Digitálna Európa Nástroj na prepájanie Európy				
Fond/nástroj Programu Slovensko	EFRR	ESF+	FST	EPFRV	POO	ENRAF	Ďalšie programy a nástroje EÚ	Programy Interreg	EUSRD	Iniciatívy EK	
Cieľ politiky 2 Zelenšia, nízkouhlíková Európa											
Priorita 1 Energetická efektívnosť a dekarbonizácia											
RSO2.1 Podpora energetickej efektívnosti a znižovania emisií skleníkových plynov	x		x	x	x	x	LIFE MODFOND	x	x		
RSO2.2 Podpora energie z obnoviteľných zdrojov v súlade so smernicou (EÚ) 2018/2001	x		x	x	x		LIFE Horizont Európa Erasmus+ MODFOND	x	x		

vrátane kritérií udržateľnosti, ktoré sú v nej stanovené											
RSO2.3 Vývoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo transeurópskej energetickej siete (TEN-E)	x			x	x		LIFE Nástroj na prepájanie Európy	x	x		
Priorita 2 Životné prostredie											
RSO2.4 Podpora adaptácie na zmenu klímy a prevencie rizika katastrof, ako aj odolnosti, a to s prihliadnutím na ekosystémové prístupy	x			x	x	x	LIFE Erasmus+	x	x		x
RSO2.5 Podpora prístupu k vode a udržateľného vodného hospodárstva	x			x	x		LIFE Horizont Európa	x	x	Catching-up Regions	x
RSO2.6 Podpora prechodu na obehové hospodárstvo, ktoré efektívne využíva zdroje	x		x	x			LIFE Erasmus+ MODFOND				x
RSO2.7 Posilnenie ochrany a zachovania prírody, biodiverzity a zelenej infraštruktúry, a to aj v mestských oblastiach, a zníženia všetkých foriem znečistenia	x		x	x	x	x	LIFE Erasmus+ Horizont Európa	x	x		x

Priorita 3 Udržateľná mestská mobilita											
RSO2.8 Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility ako súčasti prechodu na hospodárstvo s nulovou bilanciou uhlíka	x		x	x	x		CEF MODFOND	x			
Fond/nástroj Programu Slovensko	EFRR	ESF+	FST	EPFRV	POO	ENRAF	Ďalšie programy a nástroje EÚ	Programy Interreg	EUSRD	Iniciatívy EK	
Cieľ politiky 3 Prepojenejšia Európa											
Priorita 1 Doprava											
RSO3.1 Rozvoj inteligentnej, bezpečnej, udržateľnej a intermodálnej TEN-T odolnej proti zmene klímy	x				x		CEF Horizont Európa	x	x		
RSO3.2 Rozvoj a posilňovanie udržateľnej, inteligentnej a intermodálnej vnútroštátnej, regionálnej a miestnej mobility	x				x		CEF Horizont Európa	x			
Fond/nástroj Programu Slovensko	EFRR	ESF+	FST	EPFRV	POO	ENRAF	Ďalšie programy a nástroje EÚ	Programy Interreg	EUSRD	Iniciatívy EK	
Cieľ politiky 4 Sociálnejšia a inkluzívnejšia Európa											

Priorita 1 Adaptabilný a prístupný trh práce	x	x	x		x		Erasmus+ EU4Health		x		
Priorita 2 Kvalitné inkluzívne vzdelávanie	x	x	x		x		Erasmus+			Catching-up Regions	
Priorita 3 Zručnosti pre lepšiu adaptabilitu a inklúziu	x	x	x				EU4Health Erasmus+				
Priorita 4 Záruka pre mladých	x	x					Erasmus+				
Priorita 5 Aktívne začlenenie a dostupné služby (oblasť zdravia, kultúry a sociálna oblasť)	x	x			x		Fond pre vnútornú bezpečnosť EU4Health Fond pre azyl, migráciu a integráciu			Catching-up Regions	
Priorita 6 Aktívne začlenenie rómskych komunit	x	x			x		EU4Health Erasmus+			Catching-up Regions	
Priorita 7 Sociálne inovácie a experimenty	x	x		x	x		Erasmus+ Fond pre azyl, migráciu a integráciu	x			
Priorita 8 Potravinová a materiálna deprivácia	x	x									x

Fond/nástroj Programu Slovensko	EFRR	ESF+	FST	EPFRV	POO	ENRAF	Ďalšie programy a nástroje EÚ	Programy Interreg	EUSRD	Iniciatívy EK	
Cieľ politiky 5 Európa bližšie k občanom											
Priorita 1 Moderné regióny											
RSO5.1 Podpora integrovaného a inkluzívneho sociálneho, hospodárskeho a environmentálneho rozvoja, kultúry, prírodného dedičstva, udržateľného cestovného ruchu a bezpečnosti v mestských oblastiach	x		x		x		Kreatívna Európa Horizont Európa EU4Health Fond pre vnútornú bezpečnosť	x	x	Catching- up Regions	x
RSO5.2 Podpora integrovaného a inkluzívneho sociálneho, hospodárskeho a environmentálneho miestneho rozvoja, kultúry, prírodného dedičstva, udržateľného cestovného ruchu a bezpečnosti v iných ako mestských oblastiach	x		x	x	x		Kreatívna Európa Horizont Európa EU4Health Fond pre vnútornú bezpečnosť	x		Catching- up Regions	x
Fond spravodlivej transformácie											
Umožní regiónom a obyvateľom riešiť sociálne, hospodárske a	x	x			x		Horizont Európa	x		Iniciatíva uhľových regiónov	

environmentálne dôsledky spôsobené transformáciou v rámci plnenia energetického a klimatického cieľa Únie do roku 2030 a dosahovania klimaticky neutrálneho hospodárstva Únie do roku 2050 na základe Parížskej dohody							Erasmus+ Modernizačný fond Digitálna Európa				
--	--	--	--	--	--	--	---	--	--	--	--

Poznámka: Program Slovensko vytvorí systémový nástroj podpory projektov, ktoré získali ocenenie Seal of excellence z programov Horizont Európa, Erasmus+, Life

Cieľ politiky 1 Konkurencieschopnejšia a inteligentnejšia Európa

Investície z **EFRR**, budú zamerané v rámci CP 1 na podporu rozvoja v oblasti vedy, výskumu a inovácií, malého a stredného podnikania, využívania výhod digitalizácie a rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie.

Všetky aktivity podporené **fondom EFRR** v rámci CP1 budú vykonávané v doménach SK RIS3 2021+.

Synergie s POO

Z **EFRR** sa podporia ľudské zdroje v oblasti výskumu, vývoja a inovácií v podnikoch, vrátane podpory stážových, výmenných a vzdelávacích programov v podnikoch zameraných na oblasť VVal. V súlade so synergiou z **POO**, kde sa investičná pomoc pretaví do projektov rozvoja výskumnej, vzdelávacej a ubytovacej infraštruktúry, modernizácie a výstavby priestorov pre koncentráciu excelentného výskumu a doktorandského štúdia vrátane zahraničných výskumníkov.

Fond EFRR podporí v rámci opatrenia optimalizácie, rozvoja a modernizácie výskumnej infraštruktúry modernizáciu (upgrade) a zabezpečenie prevádzky hardvérovej a softvérovej IKT infraštruktúry pre výskum a vývoj a prepájanie výskumných dátových centier. Z **POO** bude financovaná investícia do IT podpory jednotného grantového systému výskumu a vývoja.

Fond EFRR poskytne finančnú pomoc v rámci medzisektorovej spolupráce v oblasti výskumu na podporu dlhodobého strategického výskumu, priemyselného výskumu v súlade s SK RIS3 2021+ doménami prostredníctvom partnerstiev v rámci viac rozvinutého regiónu. Zatiaľ čo **POO** podporí spoluprácu firiem, akademického sektora a organizácií výskumu a vývoja cez transformačné konzorciá v menej rozvinutých regiónoch.

Hlavná deliaca línia finančnej podpory pre výskumné aktivity je zohľadnená v relevancii k SK RIS3 2021+. **EFRR** podporí výskumné aktivity doktorandov, postdoktorantov a mladých výskumníkov, ktorí etablojú svoju vedeckú kariéru naviazané na domény RIS3. **POO** podporí integračné programy pre cieľové skupiny zahraničných študentov, vysokoškolských pracovníkov a ich rodinných príslušníkov a návratilcov zo zahraničia bez ohľadu na domény RIS3.

Z fondu **EFRR** sa podporia profesionálne „mladí“ výskumní pracovníci a vedeckí pracovníci po ukončení doktorandského štúdia a ich zapojenie do spolupráce s podnikmi, národnej a medzinárodnej spolupráce vo výskume a vývoji. Z **POO** bude realizovaná systémová podpora na vytvorenie podmienok na prílev vysokokvalifikovaných pracovníkov do SR.

Z fondu **EFRR** sa podporia projekty na základe prioritných oblastí v dimenzii Digitálna transformácia Slovenska, a to prijímateľov z menej rozvinutých regiónov. Z **POO** budú hradené Výskumno-vývojové projekty v súlade s doménou 3 – Digitálna transformácia Slovenska Stratégie inteligentnej špecializácie RIS3, a to pre prijímateľov z viac rozvinutých regiónov.

Z fondu **EFRR** sa dofinancujú úspešné slovenské projekty podporené z nasledovných priamo riadených programov EÚ: Digitálna Európa, CEF-Digital v období 2025-2030. Z **POO** sa dofinancujú úspešní žiadatelia z priamo riadených programov EÚ (Digitálna Európa, CEF-Telecom a CEF-Digital v období 2022-2025).

Z fondu **EFRR** sa podporí rozvoj siete európskych centier digitálnych inovácií (ECDI) v období 2026-2030. Z **POO** sa bude financovať vybudovanie siete ECDI a centier DCI pre podporu slovenských MSP v období 2022-2025.

Z **EFRR** budú podporené IPCEI projekty v oblasti batériových systémov, ktorých 1. fáza bola financovaná z OP II 2014-20, z **POO** budú podporené IPCEI projekty v oblasti vodíkových technológií a mikroelektroniky.

Z fondu **EFRR** sa podporí interoperabilita údajov, podpora čistenia údajov a zvyšovanie kvality údajov, zavádzanie analytických údajov, ktoré nie sú podporené z **POO**, pričom z **POO** bude podporená interoperabilita údajov, podpora čistenia údajov a zvyšovanie kvality údajov, zavádzanie analytických údajov na 42 úsekoch verejnej správy.

Z fondu **EFRR** sa podporí budovanie životných situácií, ktoré nie sú podporené z **POO**. Z **POO** sa podporí 16 životných situácií (nový frontend a backend a úprava existujúcich agendových systémov).

Z fondu **EFRR** budú finančné prostriedky použité na školenia zamerané na e-learning zamestnancov verejnej správy (úroveň L1 - 1. školenie 4.550 zamestnancov + 2. školenie 4.550 zamestnancov a úroveň L2 1.365 zamestnancov), školenie pre 30 zamestnancov štátnej správy, školenia pre audítorov. Z **POO** sa finančné prostriedky použijú na efektívne a systematické vzdelávanie pracovníkov KIB - školenia preškolenia v oblasti KIB v prostredí verejnej správy pre 571 pracovníkov.

Z fondu **EFRR** v rámci kybernetickej a informačnej bezpečnosti budú aktivity zamerané na zlepšovanie technologického, procesného a organizačného zabezpečenia zručností a kapacít v prostredí orgánov štátnej a verejnej správy pre menšie obce do 6.000 obyvateľov ("balík pre obce" - technologická obmena a doplnenie HW, zdieľaní experti pre 10 obcí). Z **POO** sa finančné prostriedky použijú na vypracovanie jednotného metodického rámca pre implementáciu opatrení KIB pre MIRRI, orgány verejnej moci a odbornú verejnosť vypracovanie metodiky kybernetickej bezpečnosti.

Z fondu **EFRR** sa vybudujú špecializované inštitúcie KIB vo fáze II. (v období 2023- 2029) pre cieľovú skupinu MRR. Z **POO** sa rekonštruujú a dobudujú priestory kritickej infraštruktúry v období 2021-2025 pre cieľovú skupinu VRR.

Z fondu **EFRR** budú finančné prostriedky použité na technologickú a hardvérovú obmenu -infraštruktúru pre Vládnú jednotku CSIRT a MIRRI SR. Z **POO** sa vybudujú pracoviská KI s dostatočnou technologickou úrovňou zabezpečenia - hardvér a technológie pre systém včasného varovania.

Z fondu **EFRR** budú projekty zamerané na včasnú detekciu a kybernetické incidenty (Early warning system) v období 2023-2029. Z **POO** budú projekty zamerané na Dobudovanie siete systémov na zachytávanie, zber a vyhodnocovanie informácií a ich zasielanie do bezpečnostných dohľadových centier v rokoch 2021-2024 (fáza I).

Z fondu **EFRR** sa podporia projekty na zlepšenie digitálnych zručností na potreby priemyselnej transformácie a hlavne domén RIS3 v období 2026-2030. Z **POO** sa podporia projekty na zlepšovanie digitálnych zručností seniorov a distribúcia Senior tabletov v období 2021-2026

Z **fondu EFRR** sa podporí poskytovanie motivačných štipendií pre talentovaných domácich a zahraničných študentov za účelom ich štúdia na vysokých školách v SR v súlade s potrebami domén SK RIS3 2021+ ako pokračovanie investície 3 z Plánu obnovy a odolnosti SR, komponent 10. EFRR bude podporovať aktivitu na roky 2025 – 2027, s možným dobehom do roku 2029. **POO** podporí štipendiá pre talentovaných domácich a zahraničných študentov: spomedzi slovenských maturantov; z cudziny; nadpriemerní študenti, ktorí sú zo sociálne znevýhodneného prostredia, alebo patria do špecifických znevýhodnených skupín v rokoch 2022 až 2024 bez ohľadu na domény RIS3.

Prostredníctvom **fondu EFRR** sa budú realizovať výskumno-vývojové a inovačné aktivity v podnikoch v každom stupni inovačného reťazca, na zavedenie dosiahnutej inovácie do produkčného procesu a ochrany práv duševného vlastníctva, vrátane nefinančnej a voucherovej podpory. Aktivita bude synergicky nadväzovať na vytvorený implementačný rámec v **POO** prostredníctvom systému voucherovej podpory inovácií v podnikoch a výziev v oblasti dekarbonizácie a digitalizácie ekonomiky.

Podpora **EFRR** bude zameraná na podporu vysoko hodnotených projektov (najmä SoE pre MSCA, EIC, ERC, projektov v rámci Rozširovania účasti a šírenia excelentnosti), vrátane priameho financovania vysoko hodnotených projektov, ktoré nezískali financovanie v rámci programov Horizon Europe, tzv. short-list projektov najmä v MRR so zamením na zapájanie a podporu SoE pre EIC Akcelerátor a EIC Transition. Z **POO** bude možnosť väčšieho zamerania na VRR pri aktivitách zapájania a podpory SoE pre EIC Akcelerátor a EIC Transition v rámci celého územia SR. Akcelerátor a EIC Transition v rámci celého územia SR.

EFRR podporí inovatívnu a digitálnu ekonomiku (Inovatívna a inteligentná transformácia hospodárstva). **POO** bude synergicky nadväzovať v oblasti vyhlasovania výziev alebo v časovom hľadisku implementácie v rámci komponentu 9 a investície zameranej na výskum a inovácie pre digitalizáciu ekonomiky.

V rámci podpory malého a stredného podnikania prostredníctvom fondu **EFRR** budú aktivity realizované prostredníctvom národných projektov a finančných nástrojov, najmä v menej rozvinutých regiónoch. V rámci **POO** bude väčšie zameranie na poskytovanie kapitálových vstupov, ktoré budú realizované cez Slovak Investment Holding.

Z **EFRR** bude komplementárne podporovaná medzinárodná spolupráca v biomedicínskych výskumných infraštruktúrach, aj tých ktoré vznikli z partnerstiev pre Horizon Europe, v súlade s cieľmi RIS3 2021+). Z **POO** sa podporí výstavba a obnova staníc záchrannej zdravotnej služby na zabezpečenie špičkového vybavenia.

V rámci komponentu 8 **POO** dôjde k posilneniu kvality ľudského kapitálu, zvýšeniu inovačného potenciálu a konkurencieschopnosti SR za podpory profilácie vysokých škôl a ich spolupráce s domácimi a zahraničnými partnermi. Z fondov EÚ bude komplementárne nepriamo podporené vytváranie podmienok pre praktickú výuku zabezpečením zariadenia a vybavenia pre rozvoj zručností, otvorenosť akademického prostredia zapájaním expertov z praxe do vzdelávania, koncentrácia vzdelávacích kapacít vytváraním a inováciou žiadaných študijných programov.

Finančné prostriedky z **POO** budú použité na vybudovanie Národného archívu pre rádiológiu podporovanú umelou inteligenciou. Tento projekt má za cieľ vybudovať zdieľaný archív pre sieť 30 kľúčových poskytovateľov ústavnej zdravotnej starostlivosti, v ktorom bude k dispozícii softvérové vybavenie využívajúce umelú inteligenciu pre optimalizáciu radiačnej dávky a pre efektívnejšie vyhodnocovanie rádiologických vyšetrení. **Fond EFRR** projekt Národného archívu pre rádiológiu rozšíri na všetkých ostatných

poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, prioritne však na tých, ktorý poskytujú vyšetrenia pomocou CT, MR a mamografických prístrojov. Tento zámer je aj v súlade s PO1, ŠC 1.2.1 Podpora v oblasti kybernetickej a informačnej bezpečnosti - posilnenie prvkov kritickej infraštruktúry a budovanie nástroja pre manažment údajov, podpora v oblasti informatizácie a digitálnej transformácie, kde očakávaný výsledok bude vybudovanie kapacít a potrebnej infraštruktúry na prepojenie zdravotníckych registrov a databáz vrátane genomických databáz a databáz zobrazovacích vyšetrení týkajúcich sa rakoviny.

Synergie s FST

Intervencie z **FST** a ich územné zacielenie sú vymedzené v Pláne spravodlivej transformácie územia (PST), pričom budú synergicky a komplementárne podporovať investície prispievajúce k diverzifikácii, modernizácii a transformácii ekonomiky v rámci CP 1. Špecificky bude podpora z FST na oprávnenom území zameraná na rozvoj MSP vrátane produktívnych investícií, ako aj na rozvoj mikropodnikov a začínajúcich podnikov, najmä v nových, vznikajúcich a transformovaných odvetviach hospodárstva. FST bude doplnkovým zdrojom pre podporu zručností v súlade s doménami RIS3, s osobitným zameraním najmä na priemyselnú transformáciu a podnikanie v transformujúcich sa územiach. Rovnako bude podpora zameraná na odborné vzdelávanie a prípravu v rámci stredoškolského vzdelávania, vrátane duálneho vzdelávania. V oblasti VVAI bude FST podporovať aktivity zamerané predovšetkým na zelené technológie a inovácie v oblasti zelenej ekonomiky s cieľom prispieť k transformácii a tvorbe pracovných miest s vyššou pridanou hodnotou. Špecificky sa bude FST zameriavať na podporu podnikového výskumu, podporu spolupráce medzi vedeckovýskumnými inštitúciami a podnikmi zameranú na nové pokročilé / prelomové technológie a ich transfer do aplikačnej praxe.

Synergie s ENRAF

Podpora z **ENRAF** bude synergicky pôsobiť v oblastiach diverzifikácie, modernizácie, podpory transferu technológií a celkového digitálneho prechodu MSP v oblasti akvakultúry a spracovania rýb.

Synergie s EPFRV

Podpora z EPFRV bude zameraná v rámci CP 1 prioritne v zmysle domény RIS3 2021-2027 č. 5: Zdravé potraviny a životné prostredie a sústredená na podporu rozvoja v oblasti vedy, výskumu a inovácií, malého a stredného podnikania, využívania výhod digitalizácie a vzdelávania (špecializovaného) pre definované oblasti pôdohospodárstva. Dôraz je kladený na systemizáciu prenosu poznatkov zhora nadol a naopak na zabezpečenie podnetov na ďalší výskum (t. j. zdola nahor). Vzhľadom na charakter a prioritné oblasti domény budú úzke prepojenia a synergické efekty aj s CP2, explicitne najmä v oblasti podpory obehového hospodárstva. Za účelom koordinácie a zlepšenia tokov znalosti a posilnenia prepojenia medzi výskumom a praxou bude vytvorené Národné kompetenčné pôdohospodárske centrum, ktorého hlavnými úlohami bude zabezpečenie aplikácie quadruple helix modelu pre transfer poznatkov v sektore. Priama podpora prepájania vedecko-výskumných aktivít s reálnou potrebou praxe bude podporovaná cez jednotlivé intervencie SPP). Cieľom je pretvorenie aktuálnych solitárnych aktivít do funkčného systému väzieb – funkčného AKIS – Agricultural Knowledge and Innovation Systems. Vzhľadom na zameranie intervencií a orientovanie sa na agrárnu problematiku, jednotlivé podporované aktivity budú komplementárne prispievať k politickému cieľu 1 – t. j. vďaka intervenciám by mala byť dosiahnutá väčšia konkurencieschopnosť jednotlivých článkov naprieč sektorom a zvýšenie prístupu a využívania moderných technológií.

Synergie s Interreg SK-AT

Komplementárnosť a synergie boli identifikované v oblasti rozvoja a posilňovania výskumných a inovačných kapacít a zavádzania vyspelých technológií (SO 1.1).

Synergie s SPP (Spoločná poľnohospodárska politika)

V oblasti digitalizácie, prenosu znalostí, inovácií budú v rámci SPP podporené investície do využívania digitálnych technológií v poľnohospodárstve a spracovaní poľnohospodárskych produktov. Pôjde o zavádzanie inovácií na úrovni podnikov. Taktiež sa predpokladá podpora projektov spolupráce s výskumnou a vedeckou sférou s cieľom vytvorenia predpokladov na prenos konkrétnych inovácií do praxe.

Synergie s ostatnými nástrojmi podpory

Horizont Európa v oblasti rozširovania výskumných a inovačných kapacít, rozširovania digitalizácie a posilnenia rastu a konkurencieschopnosti MSP, a to najmä prostredníctvom zvýšenia inovačného potenciálu MSP využívaním IKT a zvyšovaním digitálnych zručností. Koordinačný mechanizmus predpokladá využitie zdrojov fondov EÚ na zabezpečenie aktívnej účasti slovenských subjektov (verejných aj súkromných) vo výskumných a inovačných partnerstvách a misiách programu Horizont Európa, EÚ misie v Horizont Európa,¹ projektoch pre rozširovanie účasti a šírenia excelentnosti ako sú Teaming, ERA Chair, projektoch ERC, aktivitách MSCA a akciách COST, aktivitách Európskych technologických a inovačných platforiem pre SET². Cieľom je zvýšenie úspešnosti slovenských žiadateľov v tomto programe a podpora účasti slovenských subjektov v európskom výskumnom priestore. *Z fondov EÚ sa tiež plánuje zabezpečiť podpora projektov MSP, ktoré získali známku excelentnosti - Seal of Excellence.*

Erasmus+ v oblasti rozvoja vzdelávania a odbornej prípravy, zameraného na inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie.

Digitálna Európa v oblasti využívania a posilňovania kapacít vo výskume, vývoji a aplikácií vysokovýkonných výpočtov a kvantových technológií, umelej inteligencie s využitím vo verejnej správe, podnikateľskom prostredí a vedecko-výskumných inštitúciách. V rámci zvyšovania digitálnych a podnikateľských zručností pomocou zdrojov fondov EÚ sa počíta aj s podporou aktívnej účasti slovenských subjektov v programe Digitálna Európa.

Nástroj na prepájanie Európy v oblasti podpory investícií do infraštruktúry digitálneho prepojenia.

Programom jednotného trhu (vrátane COSME) v oblasti posilnenia rastu a konkurencieschopnosti MSP.

Fond pre vnútornú bezpečnosť v oblastiach súvisiacich s bezpečnosťou informačných systémov, IKT a počítačovou kriminalitou.

Európsky vesmírny program v oblasti podpory najperspektívnejších technológií, ktoré sú aplikovateľné aj v hospodárskej praxi.

Európsky obranný fond v oblasti podpory kolaboratívneho výskumu a vývoja obranných spôsobilostí a priorít obranných kapacít, na ktorých sa spoločne dohodnú členské štáty a so zreteľom na vytváranie nových pracovných miest vo výskume a vývoji na území EÚ.

Detailnejšia identifikácia synergií medzi cieľom politiky 1 Programu Slovensko 2021-2027 a programom EÚ pre výskum a inovácie Horizont Európa

¹ https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe/eu-missions-horizon-europe_en

² Napr. v rámci The European Strategic Energy Technology Plan, https://energy.ec.europa.eu/topics/research-technology-and-innovation/strategic-energy-technology-plan_en

Pilier Horizontu Európa		I. pilier Excelentná veda			II. pilier Globálne výzvy a konkurencieschopnosť európskeho priemyslu - klastre							III. pilier Inovatívna Európa			Rozširovanie účasti a posilnenie Európskeho výskumného priestoru	
Zložky pilierov Horizontu Európa		Európska rada pre výskum	Akcie Marie Curie-Sklodowskej	Výskumné infraštruktúry	Zdravie	Kultúra, tvorivosť a inkluzívna spoločnosť	Civilná bezpečnosť pre spoločnosť	Digitalizácia, priemysel a vesmír	Klíma, energetika a mobilita	Potraviny, biohospodárstvo, prírodné zdroje, poľnohospodárstvo a životné	Spoločné výskumné centrum (JRC)	Európska rada pre inovácie	Európske inovačné ekosystémy	Európsky inovačný a technologický inštitút (EIT)	Rozširovanie účasti a šírenie excelentnosti	Reforma a zlepšenie európskeho systému výskumu a inovácií
Špecifický cieľ PSK	Opatrenie PSK															
RSO1.1 Rozvoj a rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií	Podpora medzisektorovej spolupráce v oblasti VVal a zvyšovanie Val kapacít v podnikoch		X					X	X	X		X		X	X	
	Podpora ľudských zdrojov v oblasti výskumu, vývoja a inovácií	X	X		X			X	X	X					X	X
	Podpora medzinárodnej spolupráce v oblasti výskumu, vývoja a inovácií		X		X			X	X	X		X			X	
	Podpora optimalizácie, rozvoja a modernizácie výskumnej infraštruktúry			X												

RSO1.2 Využívanie prínosov digitalizácie pre občanov, podniky, výskumné organizácie a orgány verejnej správy	Podpora v oblasti informatizácie a digitálnej transformácie				X	X								X		
	Podpora budovania inteligentných miest a regiónov							X						X		
RSO1.3 Posilnenie udržateľného rastu a konkurencieschopnosti MSP, a to aj produktívnymi investíciami	Podpora malého a stredného podnikania										X		X			
	Internacionalizácia malého a stredného podnikania											X				
	Podpora sieťovania podnikateľských subjektov															
RSO1.4 Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie	Zručnosti pre posilnenie konkurencieschopnosti a hospodárskeho rastu a budovanie kapacít pre RIS3												X			
	Digitálne zručnosti prispôsobené doménam RIS3 a potrebám priemyselnej a zelenej transformácie						X									

RSO1.5 Zvyšovanie digitálnej pripojiteľnosti	Podpora digitálnej pripojiteľnosti							X								
---	---------------------------------------	--	--	--	--	--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--

Detailnejšia identifikácia synergii medzi cieľmi politiky Programu Slovensko a programom ERASMUS+ 2021-2027

PRIORITY PROGRAMU ERASMUS+	INKLÚZIA A ROZMANITOSŤ					DIGITÁLNA TRANSFORMÁCIA		ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A BOJ PROTI ZMENE KLÍMY				ÚČASŤ NA DEMOKRATICKOM ŽIVOTE, SPOLOČNÉ HODNOTY A OBČIANSKA ANGAŽOVANOSŤ	
Podporované oblasti	Prekážky v oblasti zdravia	Prekážky súvisiace so systémami vzdelávania a odbornej prípravy	Kultúrne rozdiely a geografické rozdiely	Sociálne a hospodárske prekážky	Prekážky súvisiace s diskrimináciou	Podpora rozvoja vysokovýkonného ekosystému digitálneho vzdelávania	Posilnenie digitálnych zručností a kompetencií relevantných pre digitálnu transformáciu	Budovanie vedomostí, zručností a postojov v oblasti zmeny klímy a podpory udržateľného rozvoja	Udržateľný rast, rozvoj vidieka (udržateľné poľnohospodárstvo, riadenie prírodných zdrojov, ochrana pôdy, ekologické poľnohospodárstvo)	Podpora udržateľných druhov dopravy	Podporuje využívanie inováčných postupov s cieľom šetriť zdroje, znížiť spotrebu energie, produkciu odpadu a uhlíkovú stopu, a pod.	podporuje aktívne občianstvo a etika v celoživotnom vzdelávaní	rozvoj sociálnych a medzikultúrnych kompetencií, kritického myslenia a mediálnej gramotnosti
CP 1 Konkurencieschopnejšia a inteligentnejšia Európa													
RSO1.1 Rozvoj a rozšírenie výskumných a inováčných kapacít a využívanie pokročilých technológií											X		
RSO1.2. Využívanie prínosov digitalizácie pre občanov, podniky, výskumné organizácie a orgány verejnej správy						X	X	X			X		
RSO1.3. Posilnenie udržateľného rastu a konkurencieschopnosti MSP a tvorby pracovných miest v MSP, a to aj produktívnymi investíciami						X	X	X			X		

RSO1.4 Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie						X	X	X	X		X		
RSO1.5 Zvyšovanie digitálnej pripojiteľnosti													
CP 2 Energetická efektívnosť a dekarbonizácia													
RSO2.1 Podpora energetickej efektívnosti a znižovania emisií skleníkových plynov													
RSO2.2 Podpora energie z obnoviteľných zdrojov v súlade so smernicou (EÚ) 2018/2001 vrátane kritérií udržateľnosti, ktoré sú v nej stanovené								X			X		
RSO2.3 Vývoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo transeurópskej energetickej siete (TEN-E													
RSO2.4 Podpora adaptácie na zmenu klímy a prevencie rizika katastrof, ako aj odolnosti, a to s prihliadnutím na ekosystémové prístupy								X					
RSO2.5 Podpora prístupu k vode a udržateľného vodného hospodárstva													
RSO2.6 Podpora prechodu na obehové hospodárstvo, ktoré efektívne využíva zdroje								X			X		
RSO2.7 Posilnenie ochrany a zachovania prírody, biodiverzity a zelenej infraštruktúry, a to aj v								X					

mestských oblastiach, a zníženia všetkých foriem znečistenia													
RSO2.8 Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility ako súčasti prechodu na hospodárstvo s nulovou bilanciou uhlíka								X		X	X		
CP 3 Prepojenejšia Európa													
RSO3.1 Rozvoj inteligentnej, bezpečnej, udržateľnej a intermodálnej TEN-T odolnej proti zmene klímy										X	X		
RSO3.2 Rozvoj a posilňovanie udržateľnej, inteligentnej a intermodálnej vnútroštátnej, regionálnej a miestnej mobility										X	X		
CP 4 Sociálnejšia a inkluzívnejšia Európa													
Priorita 1 Adaptabilný a prístupný trh práce	X	X	X	X	X							X	X
Priorita 2 Kvalitné inkluzívne vzdelávanie	X	X	X	X	X	X	X					X	X
Priorita 3 Zručnosti pre lepšiu adaptabilitu a inklúziu	X	X	X	X				X				X	X
Priorita 4 Záruka pre mladých	X	X	X	X	X							X	X
Priorita 5 Aktívne začlenenie a dostupné služby (oblasť zdravia, kultúry a sociálna oblasť)	X		X	X								X	X
Priorita 6 Aktívne začlenenie rómskych komunít	X	X	X	X	X							X	X
Priorita 7 Sociálne inovácie a experimenty												X	X

Priorita 8 Potravinová a materiálna deprivácia		x	x	x	x							x	x
CP 5 Európa bližšie k občanom													
RSO5.1 Podpora integrovaného a inkluzívneho sociálneho, hospodárskeho a environmentálneho rozvoja, kultúry, prírodného dedičstva, udržateľného cestovného ruchu a bezpečnosti v mestských oblastiach	x			x				x				x	x
RSO5.2 Podpora integrovaného a inkluzívneho sociálneho, hospodárskeho a environmentálneho miestneho rozvoja, kultúry, prírodného dedičstva, udržateľného cestovného ruchu a bezpečnosti v iných ako mestských oblastiach	x			x				x		x		x	x
Fond spravodlivej transformácie													
Umožní regiónom a obyvateľom riešiť sociálne, hospodárske a environmentálne dôsledky spôsobené transformáciou v rámci plnenia energetického a klimatického cieľa Únie do roku 2030 a dosahovania klimaticky neutrálneho hospodárstva Únie do roku 2050 na základe Parížskej dohody							x	x		x	x		

Cieľ politiky 2 Zelenšia, nízkouhlíková Európa

Okrem prostriedkov **EFRR** budú môcť byť v rámci CP 2 komplementárne využívané aj zdroje **KE**, najmä v oblasti vodného hospodárstva, znižovania energetickej náročnosti budov, sanácie environmentálnych záťaží, adaptácie na zmenu klímy, ako aj ochrany prírody a podpory biodiverzity a revitalizácie zanedbaných a nevyužívaných území a udržateľnej mobility. S cieľom súvisiacim s ochranou biodiverzity a s adaptáciou na zmeny klímy budú krajinné prvky zelenej a modrej infraštruktúry doplnkovo podporené aj z EFRR.

Stratégia udržateľnej a inteligentnej mobility

Stratégia udržateľnej a inteligentnej mobility je premietnutá v rámci jednotlivých špecifických cieľov PSK. Jedným z hlavných cieľov v PSK je presun časti výkonov z cestnej dopravy, najmä individuálnej automobilovej dopravy do oblasti verejnej osobnej dopravy (VOD) a železničnej dopravy na čo majú slúžiť aktivity stanovené v relevantných špecifických cieľoch PSK. Prostredníctvom implementácie týchto špecifických cieľov budú realizované opatrenia s cieľom podporiť rozvoj inteligentnej, bezpečnej a udržateľnej dopravy.

V rámci Špecifického cieľa 2.8 VOD sú to predovšetkým aktivity systémovej podpory udržateľnej mestskej mobility vo veľkých sídelno-urbanistických aglomeráciách a prirodzených dopravnovo-gravitačných centrách. Podpora bude smerovaná na obnovu infraštruktúry najmä mestskej dráhovej dopravy (električkové a trolejbusové trate), nákupu mobilných prostriedkov VOD na alternatívne palivá na regionálnej úrovni ako aj v mestách a s tým súvisiace intervencie do infraštruktúry nabíjajúcich/čerpacích/plniacich staníc. Časť alokácie PSK je vyčlenená aj na zabezpečenie tarifných, informačných a dispečerských systémov VOD.

Synergie s POO

V **POO** je identifikovaná synergie pre rodinné domy a využívané historické a pamiatkovo chránené verejné budovy, a v nich realizované opatrenia na zlepšenie energetickej hospodárnosti budov, pričom musí byť dosiahnuté minimálne 30% zníženie potreby primárnej energie budovy. Z **POO** budú podporované v rámci ostatných komponentov aj verejné budovy ako napr. investície do budov súdov (komponent 15), modernizácia vybavenia vysokých škôl - modernizácia univerzitných kampusov za účelom zvýšenia energetickej efektívnosti vzdelávacích, výskumných, ale i ubytovacích kapacít (komponent 8), postupná obnova a modernizácia budov polície (komponent 16) a hasičských staníc (komponent 16), výstavba a obnova staníc záchrannej zdravotnej služby (komponent 11).

Bytové domy a národné kultúrne pamiatky, historické a pamiatkové objekty ako aj nevyužívané priestory, pamätníky, verejné priestranstvá a vytváranie turistickej ponuky budú podporované z **EFRR**.

V rámci podpory využívania OZE v domácnostiach je v rámci **POO** podmienkou poskytnutia podpory realizácia iných opatrení ako len inštalácia zariadenia na využitie obnoviteľných zdrojov energie, z **EFRR** budú podporené len inštalácie zariadení na využitie obnoviteľných zdrojov energie.

Z **POO** sú synergie a komplementarity indikované najmä v oblasti Zelenej ekonomiky. K investíciám Komponentu 1 „Obnoviteľné zdroje energie a energetická infraštruktúra“ budú komplementárne prispievať najmä investície PD SR/Programu Slovensko zamerané na vyššiu mieru využívania OZE v podnikoch a domácnostiach; zvýšenie podielu OZE v individuálnom vykurovaní a chladení, zvýšenie využívania OZE v prostredí energetických spoločností a aktívnych odberateľov a čiastočne tiež investície v oblasti vývoja inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo transeurópskej energetickej siete.

Z **POO** budú synergicky a komplementárne podporené systémové opatrenia (nízkoemisné výrobné procesy) priemyselných podnikov a kompenzácia časti investičných nákladov potrebných na realizáciu opatrení prinášajúcich redukcii skleníkových plynov v podnikoch, ktoré ponúknu najnižšiu cenu za zníženie emisií. Z **EFRR** sa podporia technické, technologické a ekonomické opatrenia na zníženie emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia z veľkých a stredných stacionárnych zdrojov.

Z **POO** smeruje investície do výstavby alebo modernizácie električkových alebo trolejbusových tratí a nákupu koľajových vozidiel verejnej osobnej dopravy (električiek) a podpory cyklistickej infraštruktúry. Podpora bude aplikovaná v prípade, že implementácia iných komponentov, resp. investícií v komponente, nebude dosahovať požadovaný stav. V PD SR/Programu Slovensko je synergickou podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility (aktivity špecifického cieľa 2.8). PD SR/Program Slovensko umožňuje podporu cyklo dopravy mimo území podporovaných POO. V rámci podpory cyklo dopravy je základnou deliacou líniou medzi **POO** a inými programami financovania v oblasti podpory budovania cyklistickej infraštruktúry územný princíp. V rámci POO sú prípustné projekty na území miest nad 20 tisíc obyvateľov s presahom do okolitých obcí do vzdialenosti cca 5 km, resp. po najbližšiu obec.

Z **EFRR** sa predpokladá realizácia všetkých ostatných typov cyklo dopravných projektov, mimo tých, definovaných v POO (počas trvania POO). Z **POO** sa podporí rozvoj infraštruktúry nízkoúhlíkovej dopravy (podpora cyklistickej infraštruktúry - nové trasy a cyklistické stojany na železničných zastávkach, staniciach) - prípustné budú projekty v mestách s počtom nad 20 tisíc obyvateľov, s prípadným presahom do cca 5 km mimo mesta, resp. po najbližšiu obec, so zámerom zvýšenia podielu cyklistickej dopravy na celkovej deľbe prepravnej práce. Z **EFRR** sa podporí cyklistická doprava vo vyšších územných celkoch, mestách a obciach mimo celkov územného mestského rozvoja, počas trvania POO sú povolené všetky typy projektov okrem špecifikácie uvedenej pre POO - modernizácia siete chodníkov, cyklistických komunikácií, cyklopruhov, bikesharing, cyklostojany.

Z **POO** je identifikovaná synergia s **EFRR** v oblasti tarifnej integrácie, výstavby alebo modernizácie električkových alebo trolejbusových tratí, nákup koľajových vozidiel verejnej osobnej dopravy (električiek), podpora multimodálnej mestskej mobility vo veľkých sídelno-urbanistických aglomeráciách, výstavby a modernizácia infraštruktúry integrovaného dopravného systému, obnova mobilných prostriedkov dráhovej mestskej hromadnej dopravy v Bratislave, Košiciach, Prešove, Žiline, Banskej Bystrici a rozvoj infraštruktúry nabíjajúcich/čerpacích/plniacich staníc ako doplnková aktivita k nákupu ekologických vozidiel verejnej osobnej dopravy.

V **POO**, v rámci Komponentu 5, je dôraz na **ochranu prírody a rozvoj biodiverzity**. Cieľom investícií bude ochranou ekosystémov zabezpečiť dlhodobu udržateľnú príspevok ekosystémov k adaptácii na zmenu klímy a zmiernenie jej dôsledkov. Reforma hospodárenia s vodou v krajine navrhnutá v rámci POO sa zameriava na legislatívne a normatívne zmeny (pozn. v rámci POO nebudú realizované vodozádržné opatrenia). Z POO bude podporená revitalizácia vodných tokov s cieľom obnovy prirodzených funkcií toku vrátane obnovy a zachovania biodiverzity riečneho ekosystému.

V rámci Programu Slovensko oblasti posilnenia ochrany a zachovania prírody, biodiverzity a zelenej infraštruktúry budú realizované projekty revitalizácií tokov v povodiach riek Hornád, Ipeľ, Nitra, Slaná, Malý Dunaj a v rámci POO SR budú realizované projekty revitalizácií tokov v povodiach riek Bodrog, Dunaj, Hron, Morava, Váh.

V **POO** je podpora renaturácie vodných tokov a mokradí, výkup pozemkov v chránených územiach (rozširovanie bezzásahových zón) a podpora pilotných projektov mäkkého turizmu zamerané na transformáciu regiónov NP Muránska Planina a NP Poloniny. Výdavky na výkup pozemkov v chránených územiach za účelom realizácie ich ochrany nebudú v rámci Partnerskej dohody SR / Programu Slovensko oprávnené do termínu ukončenia realizácie Plánu obnovy a odolnosti SR, t. j. do konca roka 2026, alebo do termínu vyčerpania zdrojov alokovaných na výkupy pozemkov v chránených územiach v rámci Plánu obnovy a odolnosti SR, v závislosti od toho, ktorý z uvedených termínov nastane skôr. V uvedenom období budú v rámci realizácie opatrení vyplývajúcich z programov starostlivosti o chránené územia oprávnené na financovanie z fondov EÚ v rámci Partnerskej dohody SR iba výdavky na nákup pozemkov vzťahujúcich sa k budovám a ich areálom.

Synergie s FST

Intervencie z **FST** a ich územné zacielenie sú vymedzené v PST, pričom budú synergicky a komplementárne podporovať investície prispievajúce k prechodu na zelenšie, nízkouhlíkové hospodárstvo v rámci CP 2. Špecificky bude podpora z FST na oprávnenom území zameraná na rozvoj čistej energie s dôrazom na inštaláciu a využívanie OZE vrátane uskladňovania energie, na budovanie a modernizáciu sietí diaľkového vykurovania, na zvyšovanie energetickej efektívnosti verejných budov, na revitalizáciu a rekonverziu priemyselných lokalít (brownfieldov), na rozvoj obehového hospodárstva, na rozvoj udržateľnej miestnej verejnej dopravy s nulovými emisiami a infraštruktúry pre alternatívne palivá.

V rámci podpory energetickej efektívnosti verejných budov bude FST doplnkovým zdrojom, ktorý bude poskytovať návratnú a nenávratnú pomoc. V rámci podpory využívania OZE v systémoch zásobovania energiou bude z FST podporená predovšetkým inštalácia fotovoltických panelov s vysokou kapacitou (nad 250 kW), ako aj využívanie geotermálnej energie a výroba výlučne zeleného vodíka. V prípade geotermálnej energie bude podpora z FST nasmerovaná do budovania geotermálnych zdrojov pre centrálnu zásobovanie teplom. Komplementárne bude podporené vyhľadávanie a prieskum geotermálnych zdrojov. FST bude podporovať budovanie alebo modernizáciu sietí diaľkového vykurovania, ktoré bude výlučne napojené na OZE. To isté platí i pre prípad uskladnenia energie za účelom efektívneho využívania zdrojov a budovania inteligentných energetických systémov. Podpora obehového hospodárstva v rámci FST bude zameraná na rozvoj integrovaného a udržateľného prístupu v odpadovom hospodárstve na regionálnej úrovni s využitím potenciálu opustených priemyselných areálov. Podpora z FST bude špecificky zameraná na revitalizáciu brownfieldov vzniknutých v dôsledku činnosti ťažobného a energetického sektora s tým, že územia budú využívané na nové účely (napr. priemyselný park, inštalácia OZE, kultúrno-turistické účely s ohľadom na ochranu banského dedičstva).

Synergie s ENRAF

V rámci CP 2 budú komplementárne využívané aj zdroje ENRAF, a to najmä na podporu energetického prechodu a energetickej efektívnosti ekonomických sektorov akvakultúry a spracovania rýb; na ochranu a obnovu vodných a biologických zdrojov SR; na podporu a zvýšenie celkovej odolnosti akvakultúry a rýb, na spracovanie a prispôbenie sektorov zmene podnebia; na podporu inovácií, digitalizácie a zeleného prechodu malých a stredných podnikov pôsobiacich v odvetviach záujmu ENRAF. Z EFRR bude podporené zlepšenie stavu vodných biotopov a druhov, a to revitalizáciou a obnovou spojitosti vodných tokov, obnovou inundačných území, pričom synergické pôsobenie sa očakáva medzi ENRAF, EFRR aj v oblasti podpory výskumu a inovácií pre prioritné oblasti domény RIS3 Zdravé potraviny a životné prostredie. Súčasne budú úzke prepojenia a synergické efekty medzi ENRAF, EFRR a Horizont Európa (v rámci misie **“Restore our ocean and waters by 2030”**) a fondmi EÚ, a to konkrétne podporou výskumných a inovačných aktivít zameraných na udržateľné využívanie prírodných zdrojov (pôda, voda, vzduch) a na zabezpečenie kvality, bezpečnosti a udržateľnosti prírodných zdrojov vrátane biodiverzity a ekosystémov.

Synergie s EPFRV

Synergické efekty EPFRV vzhľadom na charakteristiku a zameranie investícií PO2 a prioritné oblasti domény RIS3 “Zdravé potraviny a životné prostredie” budú zabezpečené prepojeniami a synergickými efektmi s CP2 realizovanými nielen pre obehové hospodárstvo, dlhodobú udržateľnosť produkčných systémov založených na biomase, kde obehové riešenia na báze biomasy majú potenciál znížiť závislosť SR od neobnoviteľných zdrojov, ale aj podporou inovatívneho obhospodarovania pôdy založeného na vedomostiach a transformácii smerovanej k agroekologizácii hospodárenia na pôde.

Podpora z EPFRV bude komplementárna v oblasti využívania OZE a v oblastiach energetického a technického využitia OZE na vlastnú spotrebu tepla, elektriny a palív, najmä v poľnohospodárskych a potravinárskych podnikoch, čo súčasne s potenciálne väčším využitím bioplynu znižuje energetickú závislosť na fosílnych energetických zdrojoch.

Podpora z EPFRV bude komplementárna v oblasti budovania krajinných prvkov na zvýšenie ochrany pôdy pred eróziou, zvýšenie retenčnej schopnosti krajiny a zlepšenie biodiverzity. Z EPFRV budú investície v tých katastroch, pre ktoré boli rozhodnutím ukončené a zapísané projekty pozemkových úprav. V prípade technických prvkov na drobných vodných tokoch v lesoch, tieto budú realizované obhospodarovateľmi lesov, ktorí sú správcami drobných vodných tokov.

Podpora z EPFRV je tiež smerovaná na tzv. neprojektové opatrenia, ktoré sú synergické s podporou v PD v rámci CP 2 Podpora adaptácie na zmenu klímy a prevencie rizika katastrof, ako aj odolnosti, s prihliadnutím na ekosystémové prístupy, na zariadenie agrolesníckych systémov na poľnohospodárskej pôde, na zariadenie líniových vegetačných prvkov, na zalesňovanie poľnohospodárskej pôdy. Tieto neprojektové opatrenia sú ďalej synergické s podporou v PD v rámci CP 2 Posilnenie ochrany a zachovania prírody, biodiverzity a zelenej infraštruktúry, a to aj v mestských oblastiach a zníženia všetkých foriem znečistenia, s prihliadnutím na ekologické poľnohospodárstvo, agroenvironmentálno-klimatické intervencie (ochrana vodných zdrojov, šetrné hospodárenie na ornej pôde, ochrana a zachovanie biodiverzity), na lesnícko-environmentálne a klimatické služby a ochrana lesov, na operácia zameranú na podporu oblastí Natura 2000.

Cieľ zlepšenia adaptácie krajiny na nepriaznivé dôsledky klimatických zmien, cieľ ochrany pôdy, resp. cieľ ochrany biodiverzity bude napĺňaný aj prostredníctvom investícií do vybudovania prvkov zelenej a modrej infraštruktúry, a to z finančných prostriedkov poskytnutých v rámci Spoločnej poľnohospodárskej politiky na roky 2023 – 2027. S cieľom súvisiacim s ochranou biodiverzity a s adaptáciou na zmeny klímy budú krajinné prvky zelenej a modrej infraštruktúry doplnkovo podporené aj z **EFRR**.

Synergie s Interreg SK-CZ

Národné intervencie Programu Slovensko budú doplnené o komplementárne intervencie založené na cezhraničnej spolupráci a výmene skúseností medzi SR a ČR v oblasti adaptácie na zmenu klímy a manažmentu katastrof (SO2.4), posilnenia ochrany a zachovania prírody a biodiverzity (SO2.7), a zvýšenia kvality a inkluzívnosti vzdelávania (SO4.2). Súčasťou OP Slovensko je aj Fond spravodlivej transformácie, ktorý bude podporovať sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne aspekty prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody v Trenčianskom kraji – okresy Prievidza a Partizánske.

Synergie s Interreg SK-AT

Komplementárnosť a synergie boli identifikované v oblasti prispôsobovania sa zmene klímy a predchádzania rizikám katastrof (SO 2.4), ochrany a zachovania prírody, biodiverzity a zelenej infraštruktúry (SO 2.7)

Synergie s Interreg NEXT HU-SK-RO-UA

Možno preukázať synergie s územnými plánmi spravodlivej transformácie (ÚPST), ktoré sa vypracúvajú v Košickom kraji s cieľom znížiť sociálno-ekonomické náklady obcí vysoko závislých od fosílnych palív a emisne náročných odvetví. Plánovaný rozvoj ÚPST prispeje k dosiahnutiu cieľov programu najmä vo vzťahu k PO2-SO4 (zmena technológií, zelené hospodárstvo, obnoviteľné zdroje energie, ekologickejšia výroba a využívanie energie) a PO2-SO7 (zmena využitia pôdy opustených baní).

Synergie s Interreg HU-SK

Synergie možno preukázať s územnými plánmi spravodlivého transformácie (ÚPST), ktoré sa vypracúvajú v Košickom kraji s cieľom znížiť sociálno-ekonomické náklady komún, ktoré sú vysoko závislé od fosílnych palív a priemyslu náročného na emisie. Predpokladaný rozvoj ÚPST prispeje k dosiahnutiu cieľov programu najmä vo vzťahu k PO2 (prechod na zelené technológie a obehové, zelené hospodárstvo, nakladanie s odpadmi a znižovanie ich množstva, znižovanie znečistenia z ťažby, výroby energie a oceliarskeho priemyslu, revitalizácia priemyselných a banských lokalít), PO4 (rekvalifikácia, zvyšovanie kvalifikácie, programy zamestnanosti, podpora príležitostí pre zraniteľné skupiny).

Synergie s Interreg PL-SK

Synergické efekty možno identifikovať v oblasti prispôsobovania sa zmene klímy a predchádzania rizikám katastrof v cezhraničnom území (SO 2.4), ochrany a zachovania prírody, biodiverzity a zelenej infraštruktúry (SO 2.7).

Synergie s SPP

V rámci SPP sa podporuje využitie obnoviteľných zdrojov energie vo vzťahu k poľnohospodárskej výrobe a potravinárskej výrobe na vlastnú spotrebu, tzn. maximálna ročná kapacita podporeného zariadenia nepresiahne ročnú spotrebu všetkých druhov energie v podniku beneficianta. Táto podmienka sa posúdi ex ante na základe údajov o spotrebe za obdobie pred podaním projektu. Podporené sú technológie aj na využitie tepelnej energie, nielen elektrickej. V oblasti ochrany prírody bude podpora zo SPP zameraná na rozširovanie prírody blízkeho hospodárenia v lesoch priorizovať do lesov I. a II. stupňa ochrany. V rámci SPP budú podporené aj investície do technológií i súvisiacich stavieb v poľnohospodárskych podnikoch zamerané na zníženie emisií skleníkových plynov a amoniaku. v oblasti obehového hospodárstva a biohospodárstva budú podporované technologické investície zamerané o. i. na znižovanie množstva obalov vo výrobe/odbyte potravín, na zavádzanie ekologických a biodegradovateľných obalov vo výrobe/odbyte potravín, na zvýšenie stupňa zhodnotenia primárnych surovín, medziproduktov a finálnych výrobkov a na ekologické spracovanie odpadov a znižovanie množstva odpadov so zameraním na poľnohospodárske podniky a prevádzky spracovania poľnohospodárskych produktov, resp. spracovania produktov z lesníctva.

Synergie s ostatnými nástrojmi podpory

V oblasti alternatívnych palív (elektromobilita) bola identifikovaná synergia v rámci **Nástroja na prepájanie Európy (CEF)**, pričom pri **EFRR v rámci CP 2** bude podporená miestna elektromobilita a mobilita s nulovými emisiami (investície do obstarávania ekologických vozidiel verejnej dopravy, rozvoja infraštruktúry na podporu mobility s nízkymi a nulovými emisiami vrátane elektromobility alebo projektov podporujúcich alternatívne dopravné prostriedky, napr. bicykle a inú mikromobilitu). Zároveň sa opiera o Akčný plán rozvoja elektromobility v Slovenskej republike a plnenie jeho cieľov (súvisiace typy projektov: investície do obstarávania ekologických vozidiel verejnej dopravy, rozvoja infraštruktúry na podporu mobility s nízkymi a nulovými emisiami vrátane elektromobility a vodíka alebo projektov podporujúcich alternatívne dopravné prostriedky. Nástroj CEF bude pokračovať v rozvoji nabíjacej infraštruktúry, realizačných prác na inštaláciu rýchlo nabíjajúcich staníc pozdĺž základnej siete TEN-T a koridorov základnej siete TEN-T relevantných pre SR (Core Network a Core Network Corridors). CEF podporuje okrem infraštruktúry pre elektromobilitu aj infraštruktúru pre LNG a vodík (súvisiace typy podporovaných projektov: verejne prístupné dobíjacie, vodíkové, LNG stanice pozdĺž cestnej siete TEN-T na bezpečných parkoviskách, mestských uzloch a vnútrozemských prístavoch). Nástroj slúži na podporu projektov inteligentných sietí s cezhraničným rozmerom, zaradených na zoznam projektov spoločného záujmu (PCI).

Horizont Európa v oblasti zavádzania obnoviteľných zdrojov energie a ekologickej dopravy.

LIFE v oblasti ochrany prírody biodiverzity, prechodu na obehové hospodárstvo, adaptácie na zmenu klímy a udržateľnej podpory obnoviteľných zdrojov energie. Synergické využitie so zdrojmi ENRAF.

Digitálna Európa v oblasti super výkonnej výpočtovej techniky pri rozširovaní obnoviteľných zdrojov energie.

Erasmus+ v oblasti rozvoja vzdelávania a odbornej prípravy zameraného na podporu obnoviteľných zdrojov energie, zmenu klímy a environmentálne inžinierstvo.

rescEU (Mechanizmus EÚ v oblasti civilnej ochrany) v oblasti posilnenia intervenčných kapacít záchranných zložiek a podpory opatrení nevyhnutných pre včasnú a efektívnu intervenciu.

Fond pre vnútornú bezpečnosť v oblastiach súvisiacich s environmentálnou kriminalitou.

Modernizačný fond v oblasti znižovania emisií skleníkových plynov, energetickej efektívnosti a výroby energie z OZE.

V rámci podpory **smart cities** budú zabezpečené prípadné synergie vtedy, ak mestá získajú finančné prostriedky z programu "100 klimaticky neutrálnych a inteligentných miest do roku 2030".

Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce (NDICI)

NDICI je hlavným finančným nástrojom vonkajšej činnosti EÚ, ktorého primárnym cieľom je upevňovať a presadzovať demokraciu, právny štát a ľudské práva, podporovať organizácie občianskej spoločnosti, ďalšiu stabilitu a mier a riešiť iné globálne výzvy. Z **Nástroja susedstva** je možné identifikovať synergiu a komplementaritu pre Cieľ politiky 2 v oblasti ochrany životného prostredia ako zmena klímy, udržateľná energia.

Cieľ politiky 3 Prepojenejšia Európa

Stratégia udržateľnej a inteligentnej mobility

V nadväznosti na Stratégiu udržateľnej a inteligentnej mobility sa v rámci Špecifických cieľov 3.1 (sieť TEN-T) a 3.2 (mimo TEN-T) budú realizovať predovšetkým aktivity smerujúce na modernizáciu, resp. renováciu železničných tratí (zlepšovanie vybraných technických parametrov železničnej dopravnej cesty, zvyšovanie kapacity, elektrifikácia tratí, dispečerizácia a interoperabilita tratí) a kľúčových železničných uzlov a časť alokácie je určená aj na výstavbu a modernizáciu terminálov intermodálnej prepravy. V rámci dunajskej a vážskej vodnej cesty budú v rámci PSK na začiatku programového obdobia (najmä vzhľadom na nízku alokáciu) implementované výlučne projekty na obstaranie predprojektovej a projektovej dokumentácie súvisiacich so zlepšením splavnosti dunajskej vodnej cesty.

Prostriedky **EFRR**, zamerané na výstavbu rýchlostných ciest, modernizáciu a výstavbu ciest I. triedy, podporu regionálnej železničnej dopravy (primárne mimo TEN-T), zlepšenie regionálnej dopravnej obslužnosti, vrátane infraštruktúry a rozvoja cyklo dopravy (ako pridruženej investície k projektom ciest I. triedy) a jej infraštruktúry, budú komplementárne využívané s prostriedkami **KF** najmä v oblasti dobudovania diaľničných spojení TEN-T, modernizácie železničnej infraštruktúry TEN-T, vrátane uzlov a projektovej prípravy projektov vodnej dopravy.

Synergie s POO

Z POO sa budú podporovať projekty konštrukčných prác (elektrifikácia, resp. modernizácia trate), "digitálne" projekty (dispečerizácia a bezpečnosť trate) v rámci TEN-T a aj mimo siete TEN-T. Podpora bude smerovať aj do obnovy koľajových vozidiel verejnej osobnej dopravy (vlakových súprav, rušňov). **Z EFRR a KF** sa podporí dispečerizácia, elektrifikácia tratí a modernizácie železničných tratí (determinované operácie), vybraných železničných tratí zaradených do TEN-T - trasa Žilina - Košice - št.hr. SR/UA, Žilina - št. hr. SR/ČR a št. hr. ČR/SR - Kúty - Bratislava - Štúrovo - št. hr. SR/HU, budovanie ERTMS a kľúčové uzly na koridorových tratiach (Bratislava, Košice, Žilina). Zároveň sa bude podporovať dispečerizácia, elektrifikácia, rekonštrukcie, resp. modernizácie železničných tratí (vybrané projektové úseky mimo siete TEN-T), renovácia regionálnych železničných tratí, obnova mobilných prostriedkov železničnej osobnej dopravy, železničné priecestia a rekonštrukcie staničných budov.

Prostriedky **POO** budú smerovať na nákup technológií pre intermodálnu dopravu (manipulovateľné návesy, výmenné nadstavby, dvojpaletové kontinentálne kontajnery, cestné nosiče výmenných nadstavieb,...), intermodálnych železničných vozňov, podpora rozbehu nových pravidelných liniek vlakov intermodálnej dopravy. **Z EFRR** sa s podporou takýchto aktivít neuvažuje a počíta sa s podporou budovania nových a modernizáciou existujúcich intermodálnych terminálov pre nákladnú dopravu.

Z EFRR sa rieši modernizácia, rekonštrukcia a výstavba ciest II. a III. triedy a ich objektov (mosty, priepusty); pešia a cyklistická doprava (priechody, prejazdy...) aj v oblastiach marginalizovaných rómskych komunít. V rámci **POO** nebudú realizované investície do cestnej infraštruktúry.

Synergie s Interreg Stredná Európa

Program Slovensko sa zameriava na financovanie výstavby a modernizácie štátnych a krajských ciest, rozvoj železničnej siete a dopravnej infraštruktúry v rámci subregiónov. Prostriedky programu Stredná Európa sú určené na zdokonaľovanie politík súvisiacich s udržateľnou dopravou, a nie na financovanie samotnej cestnej infraštruktúry.

Synergie s ostatnými nástrojmi podpory

Horizont Európa v oblasti udržateľnej a inteligentnej mobility.

Nástroj na prepájanie Európy (CEF)

V rámci CP 3 sa plánuje podpora výstavby a modernizácie terminálov intermodálnej prepravy. V rámci podpory rastu železničnej nákladnej dopravy je dlhodobým cieľom výstavba a modernizácia siete terminálov intermodálnej prepravy (TIP), ktorá by umožnila prístup ku kvalitným terminálovým a logistickým službám. Synergicky budú z CEF podporené projekty infraštruktúry, železnično-cestných terminálov a multimodálnych logistických platforiem v základnej sieti TEN-T prostredníctvom: výstavby alebo modernizácie železnično-cestných terminálov, prekladísk kombinovanej dopravy a iných verejne dostupných multimodálnych logistických platforiem nachádzajúcich sa na základnej sieti TEN-T, vrátane spojovacích alebo vedľajších koľají, elektrických prípojok, bezpečných a zabezpečených odpočívadiel pre nákladné autá, úprav pre vlaky s dĺžkou 740 m, prekládkové zariadenia pre intermodálne nakladacie jednotky vrátane špecifických zariadení pre prepravu návesov po železnici a IKT vybavenia a aplikácií.

V oblasti železničnej infraštruktúry bude v CEF podporené napr. odstránenie kľúčových úzkych miest na železničnej infraštruktúre prostredníctvom modernizácie a rozvoja železničných tratí a zvýšenie atraktivity a kvality služieb železničnej verejnej osobnej dopravy prostredníctvom modernizácie mobilných prostriedkov, modernizáciou, resp. renováciou železničných tratí, implementáciou Európskeho systému riadenia železničnej dopravy (ERTMS). V rámci CEF je cieľom rozvíjať projekty infraštruktúry železničnej dopravy, predovšetkým na základnej sieti TEN-T prostredníctvom napríklad: výstavby/modernizácie cezhraničných a chýbajúcich prepojení, elektrifikáciou traťových koľají a

modernizáciou elektrifikačných systémov, zvýšením kapacity a výkonnosti existujúcich tratí vrátane odstránenia úrovňových križovatiek a modernizácie potrebné pre vlaky s dĺžkou 740 metrov a modernizácie potrebné na uľahčenie medzinárodnej železničnej osobnej dopravy, zavedením ERTMS na TEN-T. Nakoľko je implementácia projektov CEF a PSK pre oblasť železničnej infraštruktúry v kompetencii MDV SR, nehrozí riziko dvojitého financovania nakoľko všetky pripravované projekty sú pravidelne monitorované.

V rámci vodnej dopravy budú v CP 3 implementované výlučne projekty na obstaranie predprojektovej a projektovej dokumentácie súvisiacich so zlepšením splavnosti dunajskej vodnej cesty. Zároveň sa očakáva, že rozvoj vodnej dopravy bude komplementárne podporený aj z iných programov, najmä z nástroja CEF2. V rámci CEF sa predpokladá implementácia projektov v oblasti modernizácie vodných ciest a súvisiacej infraštruktúry, ako sú plavebné komory a prehrádzky, priehrady, s cieľom dosiahnuť lepšie plavebné podmienky a väčšiu plavebnú kapacitu. Výstavba, zdvíhanie, modernizácia plavebných komôr a pohyblivých mostov na zlepšenie prechodu plavidiel. Poskytovanie a zlepšovanie cestného, železničného prístupu a prepojení v rámci vnútrozemských prístavov.

Cieľ politiky 4 Sociálnejšia a inkluzívnejšia Európa

V rámci CP 4 sa zabezpečia komplementarity medzi **ESF+ a EFRR**, najmä v oblasti zvýšenia kvality a účinnosti systémov vzdelávania a odbornej prípravy, zlepšenia prístupu k inkluzívnym a ku kvalitným službám v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy a celoživotného vzdelávania, podpory aktívneho začlenenia, a to s cieľom podporovať rovnosť príležitostí, aktívnu účasť a zlepšenie zamestnateľnosti. **Osobitný dôraz bude kladený na synergické efekty ESF+ a EFRR pri sociálno-ekonomickej integrácii znevýhodnených osôb a najmä marginalizovaných rómskych komunít k zabezpečeniu rovnakého prístupu k službám zamestnanosti, vzdelávaniu, zdravotnej a sociálnej starostlivosti.** Intervencie z EFRR vytvoria materiálové, technické a infraštruktúrne predpoklady pre účinnú realizáciu aktivít a harmonizáciu intervencií smerom k sociálnej Európe v zmysle Európskeho piliera sociálnych práv, pričom ESF+ sa bude koncentrovať na podporu kapacít, vzdelávania, systémov sociálneho začleňovania, tvorbu metód, noriem a kontrolných a monitorovacích procesov a spolupráce vnútroštátnych, regionálnych a miestnych orgánov, sociálnych partnerov a občianskej spoločnosti.

Synergie s ESF+ a POO

Oblasť vzdelávania

V rámci fondov EÚ sa pri nastavovaní výziev a projektov budú využívať realizované reformy alebo ich časti, metodiky a manuály vytvorené v rámci komponentu 6 POO (napr. pre debarierizáciu, desegregáciu). Z fondov EÚ bude komplementárne podporovaná debarierizácia všetkých stupňov škôl a školských zariadení okrem väčších stredných škôl (tie budú podporené z komponentu 6 POO). Technické vybavenie škôl v kontexte digitálnej transformácie vzdelávania bude podporené z komponentu 7 POO a pozície digitálnych koordinátorov z fondov EÚ, čo výrazne zvýši efektívnosť investície. V oblasti inklúzie, vrátane desegregácie, podporia fondy EÚ synergicky k POO pomáhajúce profesie v školách, desegregačné projekty škôl a školenia pre zriaďovateľov, dopravu žiakov z MRK, systém poradenstva a prevencie, aktivity k predchádzaniu predčasného ukončovania školskej dochádzky (napr. mentoring a tútoring, F-odborníci). POO v rámci komponentu 6 tieto aktivity uvádza, ale nefinancuje. Po ukončení podpory z POO podporia fondy EÚ pôsobenie pedagogických lídrov v regionálnych centrách podpory pre učiteľov.

Samostatné investície do infraštruktúry v rámci fondov EÚ nebudú realizované bez sprievodných opatrení ESF+. V rámci deinštitucionalizácie budú investície ESF+ do nebytových služieb a školení osobných asistentov predchádzať investíciám do infraštruktúry podporovanej z EFRR.

Fond ESF+ podporí rozvoj profesijných kompetencií pedagogických a odborných zamestnancov. Podpora sa zameria aj na zlepšenie dostupnosti a rôznorodosti vzdelávania (napr. moderné inovatívne vyučovacie metódy, metódy hodnotenia) a jeho foriem (napr. tímové vzdelávanie, kluby učiteľov, vzájomné vzdelávanie sa, mentoring a supervízia). **POO v rámci komponentu 7** podporí grantový program určený na transformáciu študijných programov pripravujúcich budúcich učiteľov podporujúci inkluzívne vzdelávanie alebo zavedenie nového modelu financovania profesijného rozvoja učiteľov, ktorý bude zahŕňať medzi prioritné témy aj inkluzívne vzdelávanie.

Fond ESF+ podporí asistentov učiteľa a ďalších pedagogických a odborných zamestnancov (napr. školský psychológ, školský špeciálny pedagóg). **POO v rámci komponentu 6** sa zameria na podporu pomocného vychovávateľa a školskej zdravotnej sestry.

Fond ESF+ podporí sa realizáciu voľnočasových aktivít a celodenného výchovného systému a **POO v rámci komponentu 6** poskytne finančnú podporu zriaďovateľom školských klubov detí s cieľom kompenzácie poplatkov za školské kluby detí pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia.

Fond ESF+ podporí prístup k vzdelaniu pre deti v núdzi a iné zraniteľné skupiny. **POO v rámci komponentu 6** podporí kompenzačné opatrenia na zmierňovanie dopadov pandémie vo vzdelávaní pre žiakov základných a stredných škôl (Spolu múdrejší, Spolu úspešnejší, výzva na doučujúcich z neštátneho sektora).

Fond ESF+ podporí druhošancové vzdelávanie vrátane odstraňovania prekážok v prístupe k vzdelávaniu druhej šance. **POO v rámci komponentu 6** podporí včasného varovania PUDŠ

V rámci ŠC Zlepšenia rovného prístupu k inkluzívnym a kvalitným službám v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy a celoživotného vzdelávania sa fondom **EFRR** podporí debarierizáciu menších stredných škôl, základných a materských škôl. **POO komponent 6** podporí debarierizáciu väčších stredných škôl s počtom žiakov 275 a viac.

Fond ESF+ podporí pôsobenie koordinátorov vzdelávania na základných školách so žiakmi znevýhodneného prostredia v centrách učenia sa, ktoré budú podporené prostredníctvom **komponentu 7 POO**.

Z **fondy ESF+** sa podporia opatrenia v rámci ranej starostlivosti pre deti v ranom veku najmä zo sociálne znevýhodneného prostredia. Komponent **6 POO** sa bude týkať podpory grantovej schémy na podporu poskytovania ranej starostlivosti a ranej intervencie deťom z marginalizovaných rómskych komunít.

Fond ESF+ v rámci aktivity podpora účasti detí na vzdelávaní a to najmä detí od troch rokov sa podporí pôsobenie pomáhajúcich profesií v materských školách ako aj pomôcky (obliečkovné/hygienické balíčky). Komponent **6 POO** podporí rozšírenie kapacít materských škôl s navýšením podielu detí z marginalizovaných rómskych komunít, sociálne znevýhodneného prostredia.

Sociálna a zdravotná oblasť

EFRR zabezpečí dostatočné odborné kapacity personálu v zdravotníctve, reflektujúcich požiadavky moderných zdravotníckych povolání, pričom v **POO** sa nadväzuje na reformu poskytovania všeobecnej starostlivosti o dospelých, deti a dorast a podporu otvárania nových ambulancií primárnej starostlivosti v nedostatkových oblastiach.

POO bude podporovaná optimalizácia siete nemocníc formou výstavby, rekonštrukcie a vybavenia novej siete nemocníc. Z **EFRR** sa zabezpečí doplnenie siete centier integrovanej zdravotnej starostlivosti hlavne s cieľom transformácie poskytovania zdravotnej starostlivosti na komunitnej úrovni a poskytovania dostupnej zdravotnej

starostlivosti. Komponentom sa ďalej podporí aj digitalizácia v zdravotníctve ako softvérové vybavenie využívajúce umelú inteligenciu pre optimalizáciu radiačnej dávky a pre efektívnejšie vyhodnocovanie rádiologických vyšetrení, centrá robotickej chirurgie pre univerzitné nemocnice, systém na zdieľanie zobrazovacích vyšetrení.

EFRR podporí sa zabezpečenie terapeutických, preventívnych, intervenčných a diagnostických nástrojov pre poradenský systém vrátane ich digitalizácie a zavedenie jednotného elektronického systému evidencie odborných činností v poradenskom systéme, elektronický informačný systém (bude slúžiť na evidenciu žiakov, výkonov, dokumentácie naprieč všetkými stupňami poradenských úrovní a bude podkladom na nastavenie nového systému financovania). **POO** podporí reformu systému poradenstva a prevencie v rámci licencie pre diagnostické nástroje a zabezpečí štandardizáciu na slovenskú populáciu a digitalizáciu prostredníctvom Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie.

POO zabezpečí komplexnú podporu budovania infraštruktúry starostlivosti o duševné zdravie (vrátane technického vybavenia) a podpora budovania siete stacionárov, podpora rozvoja diagnostiky a liečebných postupov a podpora vzdelávania odborných kapacít, podpora Národnej linky duševného zdravia. Z **EFRR** sa zabezpečí synergická podpora v oblasti podpory vzdelávania odborných kapacít, ako aj v rámci inovatívnych projektov v oblasti aktívneho začleňovania znevýhodnených osôb.

V rámci **POO** bude podporené budovanie nových a zvýšenie existujúcich kapacít zariadení komunitného typu, vybudovanie nových ambulantných zariadení, vytvorenie systému inšpekcie v sociálnych veciach, vybudovanie nových kapacít následnej lôžkovej starostlivosti, rozšírenie siete domácej ošetrovateľskej starostlivosti a vybudovanie nových nízko kapacitných kamenných hospicov a zriadenie nových mobilných hospicov. Pre dosiahnutie synergických účinkov sa podpora z **EFRR** sústreďí na zabezpečenie dostatočných odborných kapacít personálu v zdravotníctve, reflektujúcich požiadavky moderných zdravotníckych povolání.

Oblasť kultúrneho dedičstva

V rámci komponentu 2 **POO** je cieľom zvýšenie efektivity politiky starostlivosti o pamiatkový fond prostredníctvom obnovy verejných historických a pamiatkovo chránených budov (s podmienkou min. 30 % úspory primárnej energie). Synergicky budú pôsobiť investície fondov EÚ v CP4 zamerané na obnovu historických a pamiatkových objektov (s cieľom zachovania ich historickej hodnoty a ako bodov kultúry a cestovného ruchu).

MRK

Intervencie z EFRR z cieľa CP4 a cieľov CP2, CP3 (aktivity) vytvoria materiálové, technické a infraštruktúrne predpoklady (najmä v oblasti environmentálno-sanitačnej infraštruktúry, dopravnej, školskej, zdravotníckej, bývania) pre realizáciu aktivít a harmonizáciu intervencií smerom k sociálnej Európe s dôrazom na synergie intervencií pre podporu integrácie MRK v zmysle EPSP, pričom ESF+ sa bude koncentrovať na podporu kapacít, vzdelávania, systémov sociálneho začleňovania, tvorbu metód, noriem a kontrolných a monitorovacích procesov a spolupráce vnútroštátnych, regionálnych a miestnych orgánov, sociálnych partnerov a občianskej spoločnosti.

Iniciatíva EK a Svetovej banky Catching-up Regions

Príklady dobrej praxe z iniciatívy **Catching-up Regions** v spolupráci so Svetovou bankou sú zahrnuté do navrhovaného koordinačného systému implementácie pre inklúziu MRK. Integrované výzvy pre CP2, CP3, CP4 sa budú pripravovať participatívnym spôsobom pod dohľadom Úradu splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity, pričom sa zohľadnia akčné plány začleňovania Rómov. Budú otvorené a zároveň budú zohľadňovať potreby a špecifiká regiónov vybraných lokalít. Pre úspešnú realizáciu týchto integrovaných výziev a pripravenosť konečných prijímateľov bude zabezpečená systémová podpora AK v regiónoch.

Synergie s FST

Intervencie z **FST** a ich územné zacielenie sú vymedzené v PST, pričom budú synergicky a komplementárne podporovať investície v oblasti prístupu na trh práce, vzdelávania a rozvoja zručností v rámci CP 4. Špecificky bude podpora z FST na oprávnenom území zameraná na zvyšovanie kvality vzdelávania a odbornej prípravy, rozvoj zručností pre spravodlivú transformáciu, rekvalifikáciu a tvorbu udržateľných pracovných miest aj prostredníctvom podpory sociálneho podnikania.

Cieľom FST v rámci programu je zamerať sa na rekvalifikáciu a zvyšovanie zručností v tých odvetviach, ktoré sú ovplyvnené procesom transformácie regiónov na klimatickú neutralitu. Z pohľadu cieľovej skupiny ide predovšetkým o najzraniteľnejšie skupiny ovplyvnené transformačnými procesmi. V krátkodobom horizonte bude podpora zameraná na najohrozenejšie skupiny, teda na nízkokvalifikovanú pracovnú silu, a na rozvoj ich univerzálnych zručností (napr. schopnosť učiť sa, aplikovať získané vedomosti v praxi a efektívne komunikovať), čo následne uľahčí získavanie technických odborných zručností. V strednodobom horizonte bude podporený rozvoj digitálnych a ďalších univerzálnych zručností (napr. rozvoj analytického myslenia, práca v tíme a schopnosť prispôbiť sa zmenám) a odborných zručností potrebných v blízkej budúcnosti (napr. zručnosti zamerané na OZE a nové technológie). Opatrenia FST v oblasti neformálneho vzdelávania a rekvalifikácie budú nadväzovať na podporu poskytnutú v programovom období 2014-2020, ktorej cieľom je vytvárať podmienky pre plynulý prechod pracovníkov z ťažby hnedého uhlia do nových odvetví ekonomickej činnosti. Rozvoj zručností však nebude zameraný výlučne na ľudí pracujúcich v upadajúcich odvetviach, ale aj na zvyšovanie odolnosti pracovnej sily voči rýchlym zmenám na trhu práce súvisiacim s transformáciou. FST bude doplnkovým zdrojom na podporu odborného vzdelávania a prípravy vrátane rozvoja duálneho vzdelávania a zlepšovania vybavenia a infraštruktúry vzdelávania. Analýzy a aktivity realizované v rámci iniciatívy Catching-up Regions v oprávnených regiónoch poukázali na vysoký dopyt po investíciách v tejto oblasti, ako aj na pripravenosť realizovať komplexné investičné projekty.

Synergie s EPFRV

Komplementarita je identifikovaná v oblasti pomoci ľuďom v núdzi. V rámci EPFRV v prechodnom období 2021-2022 sa poskytne investičná podpora pre vytvorenie technického zázemia pre dlhodobé poskytovanie služieb pre ľudí v núdzi, konkrétne podpora investícií charitatívnych organizácií do skladovacích a prepravných kapacít prioritne pre potravinovú a príp. aj pre základnú materiálu pomoc. Investície teda vytvoria dlhodobé predpoklady pre poskytovanie pomoci ľuďom v núdzi, ktoré bude prevádzkovo podporené z ESF+.

Synergie s Interreg SK-AT

Komplementárnosť a synergie boli identifikované v oblasti rovnakého prístupu k inkluzívnym a kvalitným službám v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy a celoživotného vzdelávania (SO 4.2), rovnakého prístupu k zdravotnej starostlivosti (SO 4.5), kultúry a udržateľného cestovného ruchu (SO 4.6).

Synergie s SPP

V rámci SPP sa predpokladá podpora na rozvoj podnikania mladých farmárov s cieľom generačnej obmeny v sektore, umožnenia vytvorenia pracovných / podnikateľských príležitostí na vidieku a zabránenia vysídľovaniu vidieka.

Synergie s ostatnými nástrojmi podpory

Erasmus+ v oblasti investícií do vzdelávania a odbornej prípravy, vrátane inklúzie a celoživotného vzdelávania.

EU4Health v oblasti zlepšenia kvality a dostupnosti zdravotnej starostlivosti.

Fond pre azyl, migráciu a integráciu v oblasti zvyšovania sociálno-ekonomickej integrácie štátnych príslušníkov tretích krajín.

“AMIF”) a Európsky sociálny fond+ („ESF+“) budú zamerané na podporu integrácie migrantov a štátnych príslušníkov tretích krajín. AMIF bude podporovať opatrenia šité na mieru potrebám štátnych príslušníkov tretích krajín, ktoré sa vo všeobecnosti implementujú v počiatočných fázach integrácie. ESF+ bude dopĺňať AMIF v oblasti všetkých opatrení týkajúcich sa strednodobej a dlhodobej integrácie, ktorými sú najmä opatrenia týkajúce sa zamestnanosti a integrácie štátnych príslušníkov tretích krajín na trh práce a ich začleňovania do spoločnosti.

EFRR v rámci podpory dlhodobých integračných opatrení bude dopĺňať Fond pre azyl, migráciu a integráciu prostredníctvom integrovaných opatrení vrátane bývania a sociálnych služieb, ktoré sa však nebudú vzťahovať len na príslušníkov tretích krajín a migrantov, ale aj na marginalizované komunity a znevýhodnené skupiny obyvateľstva.

V nadväznosti na ozbrojený konflikt na Ukrajine bude základnú a nevyhnutnú pomoc občanom Ukrajiny a žiadateľom o udelenie dočasného útočiska poskytovať AMIF. Potreby osôb, ktorým bude udelený štatút dočasného útočiska, zamerané na dlhodobú integráciu, vrátane vstupu na trh práce, bude financovať ESF+.

Fond pre vnútornú bezpečnosť v oblasti predchádzania a boja proti drogovej kriminalite, ale aj predchádzania a boja proti radikalizácii.

Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce (NDICI)

NDICI je hlavným finančným nástrojom vonkajšej činnosti EÚ. Z **Nástroja susedstva** je možné identifikovať synergiu a komplementaritu pre Cieľ politiky 4 Sociálnejšia a inkluzívnejšia Európa, v oblasti poskytovania pomoci pre migrantov, na podporu inkluzívneho prístupu k ochrane zdravia, vzdelávania, spoločne s odbornou prípravou, sociálnou ochranou a podporou.

Cieľ politiky 5 Európa bližšie k občanom

Zdroje **EFRR** budú môcť byť v rámci CP 5 komplementárne využívané s prostriedkami **ESF+**, pre aktivity integrovaných územných investícií realizovaných spolu s aktivitami CP 5, najmä pri budovaní administratívnych a analyticko-strategických kapacít a podpory otvoreného vládnutia, ale aj realizáciou vzdelávacích, komunikačných a osvetových aktivít v oblasti zvýšenia bezpečnosti občanov, rozvoja cestovného ruchu a podpory obnovy prírodného ako aj kultúrneho dedičstva v inom ako štátnom vlastníctve.

Synergie s POO

Investície realizované prostredníctvom IUI v rámci CP1 - CP4 budú komplementárne podporované relevantnými aktivitami príslušných komponentov POO, tak ako je identifikované v texte pri vyššie uvedených CP.

Z **EFRR** budú v rámci PO5 podporené cyklotrasy pre podporu významných turistických centier. Základnou deliacou líniou medzi POO a EFRR v oblasti podpory budovania cyklistickej infraštruktúry územný princíp. V rámci **POO** sú prípustné projekty na území miest nad 20 tisíc obyvateľov s presahom do okolitých obcí do vzdialenosti cca 5 km, resp. po najbližšiu obec. Z POO bude podporovaná cyklistická infraštruktúra - nové / rekonštruované trasy v intraviláne aj extraviláne a cyklistické stojany na železničných

zastávkach a staniciach, prípustné budú projekty v mestách s počtom nad 20 tisíc obyvateľov, s prípadným presahom do cca 5 km mimo mesta, resp. po najbližšiu obec, so zámerom zvýšenia podielu cyklistickej dopravy na celkovej deľbe prepravnej práce.

Synergie s FST

Intervencie z FST a ich územné zacielenie sú vymedzené v PST, pričom budú komplementárne podporovať investície v oblasti rozvoja miestnych komunít v rámci CP 5, najmä v kontexte zvýšenia participácie mladých ľudí. Ďalšie prieniky medzi CP 5 a FST sa neočakávajú.

Synergie s EPFRV

Z EPFRV sa podporia oblasti rozvoja sociálno – hospodársko- environmentálneho miestneho rozvoja, prírodného a kultúrneho dedičstva v oblasti podpory udržateľného cestovného ruchu. Zároveň prierezovo sa bude EPFRV – LEADER čiastočne orientovať na podporu zamestnanosti vo vidieckych oblastiach (potreba 8.1), posilnenie malých a stredných podnikateľských aktivít na vidieku (potreba 8.6) a posilnenie verejnej infraštruktúry a služieb na vidieku (potreba 8.7). Potreby vidieka v SR budú teda riešené prostredníctvom komplementárnosti medzi EPFRV a inými fondmi Únie, resp. nástrojmi EÚ.

Synergie s Interreg SK-CZ

Národné intervencie programu Slovensko v oblasti udržateľného rozvoja cestovného ruchu, cykloturistiky a kultúry, kvality verejných politík, a spolupráce v komunite občianskej spoločnosti, ktoré budú realizované v rámci integrovaných územných stratégií a udržateľného mestského rozvoja, budú doplnené o komplementárne intervencie založené na cezhraničnej spolupráci a výmene skúseností medzi SR a ČR v rámci SO4.6, ISO6.2 a ISO6.3.

Synergie s ostatnými nástrojmi podpory

Horizont Európa v oblasti zvýšenia bezpečnosti obyvateľov a návštevníkov miest a obcí, a to v oblastiach ochrany zdravia, života a majetku občanov a prevencie kriminality.

Kreatívna Európa v oblasti rozvoja kultúrneho dedičstva.

Erasmus+ v oblasti podpory rozvoja menej rozvinutých regiónov prostredníctvom vzdelávania a odbornej prípravy.

Fond pre vnútornú bezpečnosť v oblasti boja s kriminalitou a zaistenie bezpečnosti občanov v mestských oblastiach a iných ako mestských oblastiach.

Synergie a komplementarity HOME fondov

Fond pre vnútornú bezpečnosť (ISF) prispeje k zaisteniu vysokej úrovne bezpečnosti v Únii, a to najmä prostredníctvom

- predchádzania terorizmu a radikalizácii, závažnej a organizovanej trestnej činnosti a počítačovej kriminalite a boja proti nim,
- pomoci obetiam trestných činov a ich ochrany,

- prípravy na incidenty, riziká a krízy súvisiace s bezpečnosťou, ochrany pred nimi a ich účinného riadenia.

Fond podporuje širokú škálu opatrení v súlade s Európskym programom v oblasti bezpečnosti vrátane opatrení, ako sú:

- nákup/obstarávanie systémov IKT a súvisiaca odborná príprava, testovanie, ako aj ich zlepšená interoperabilita a kvalita údajov,
- monitorovanie vykonávania práva EÚ a cieľov politiky v členských štátoch v oblasti bezpečnostných informačných systémov,
- vykonávanie operácií alebo uľahčenie vykonávania cyklu politik EÚ/EMPACT (Európska multidisciplinárna platforma proti hrozbám trestnej činnosti),
- podpora monotematických alebo prierezových sietí špecializovaných národných jednotiek s cieľom zlepšiť vzájomnú dôveru, výmenu a šírenie know-how, informácií, skúseností a najlepších postupov, združovanie zdrojov a odborných znalostí v spoločných centrách excelentnosti,
- vzdelávanie a odborná príprava príslušných orgánov presadzovania práva, justičných orgánov a správnych orgánov.

Vo vzťahu k Programu Slovensko boli identifikované nasledovné možné synergie a komplementarity:

- pre **Cieľ politiky 1** na využívanie prínosov digitalizácie pre občanov, podniky, výskumné organizácie a orgány verejnej správy, v oblastiach súvisiacich s bezpečnou a efektívnou výmenou informácií a interoperabilitou bezpečnostných IT systémov
- **pre Cieľ politiky 2** v oblastiach súvisiacich s environmentálnou kriminalitou
- **pre Cieľ politiky 4** v oblasti predchádzania a boja proti drogovej kriminalite, na prevenciu a elimináciu násilia na ženách a deťoch, vrátane podpory prostredníctvom IKT a v oblasti predchádzania a boja proti terorizmu, extrémizmu, korupcii a radikalizácii
- **pre Cieľ politiky 5** na oblasť boja s kriminalitou a zaistenie bezpečnosti občanov v mestských oblastiach a iných ako mestských oblastiach

Pre cieľ politiky 3 synergie a komplementarita nebola s Fondom pre vnútornú bezpečnosť identifikovaná.

Fond pre azyl, migráciu a integráciu (AMIF) prispeje k:

- efektívnemu riadeniu migrácie,
- vykonávaniu, posilňovaniu a rozvoju spoločnej azylovej politiky a
- spoločnej prístahovaleckej politike v súlade s príslušným *acquis* Únie a medzinárodnými záväzkami Únie a členských štátov vyplývajúcimi z medzinárodných nástrojov, ktorých sú zmluvnými stranami.

Vo vzťahu k Programu Slovensko boli identifikované nasledovné možné synergie a komplementarity:

- **pre Cieľ politiky 4 Sociálnejšia a inkluzívnejšia Európa**, na poskytovanie komplexnej podpory v oblasti zvyšovania sociálno-ekonomickej integrácie príslušníkov tretích krajín, zároveň z ESF+ bude možné doplniť oblasť všetkých opatrení týkajúcich sa strednodobej a dlhodobej integrácie, ktorými sú najmä opatrenia týkajúce sa zamestnanosti a integrácie štátnych príslušníkov tretích krajín na trh práce a ich začleňovania do spoločnosti

Fond teda bude podporovať opatrenia šité na mieru potrebám štátnych príslušníkov tretích krajín, ktoré sa vo všeobecnosti implementujú v počiatočných fázach integrácie, ako napríklad zabezpečenie finančnej pomoci na ubytovanie, stravu a základné životné potreby formou finančného príspevku, sociálne, administratívne a kultúrne

poradenstvo, psychologické poradenstvo, kurzy slovenského jazyka ako cudzieho jazyka, príspevok na doplnkovú materiálnu pomoc, doplnková zdravotná pomoc, poskytovanie právnej pomoci a pomoc s prekonávaním jazykovej bariéry.

ESF+ bude dopĺňať **Fond pre azyl** v oblasti všetkých opatrení týkajúcich sa strednodobej a dlhodobej integrácie, ktorými sú najmä opatrenia týkajúce sa zamestnanosti a integrácie štátnych príslušníkov tretích krajín na trh práce a ich začleňovania do spoločnosti.

EFRR v rámci podpory dlhodobých integračných opatrení bude dopĺňať **Fond pre azyl, migráciu a integráciu** prostredníctvom integrovaných opatrení vrátane bývania a sociálnych služieb, ktoré sa však nebudú vzťahovať len na príslušníkov tretích krajín a migrantov, ale aj na marginalizované komunity a znevýhodnené skupiny obyvateľstva.

V nadväznosti na ozbrojený konflikt na Ukrajine bude základnú a nevyhnutnú pomoc občanom Ukrajiny a žiadateľom o udelenie dočasného útočiska poskytovať **Fond pre azyl**. Potreby osôb, ktorým bude udelený štatút dočasného útočiska, zamerané na dlhodobú integráciu, vrátane vstupu na trh práce, bude financovať **ESF+**.

Pre ostatné ciele politiky synergia a komplementarita nebola s Fondom pre azyl, migráciu a integráciu identifikovaná.

Fond pre integrované riadenie hraníc- Nástroj na riadenie hraníc a víza (BMVI)

Nie je komplementárny so žiadnym zo štrukturálnych fondov, iba s Nástrojom finančnej podpory pre vybavenie colnej kontroly. BMVI a Nástroj finančnej podpory tvoria jeden fond – Fond pre integrované riadenie hraníc. Nástroj finančnej podpory pre riadenie hraníc a vízovú politiku nebude financovať činnosti súvisiace s colnou kontrolou, ktorá je spolufinancovaná z nástroja finančnej podpory pre vybavenie colnej kontroly. Akcie vykonávané v rámci BMVI a Nástroja finančnej podpory pre vybavenie colnej kontroly sa budú vzájomne dopĺňať s cieľom posilnenia európskeho integrovaného riadenia hraníc v záujme boja proti nelegálnej migrácii a uľahčeniu cestovania a obchodu.

Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce (Neighbourhood, Development and International Cooperation Instrument - NDICI)

NDICI je hlavným finančným nástrojom vonkajšej činnosti EÚ, ktorého primárnym cieľom je upevňovať a presadzovať demokraciu, právny štát a ľudské práva, podporovať organizácie občianskej spoločnosti, ďalšiu stabilitu a mier a riešiť iné globálne výzvy, vrátane migrácie a mobility, avšak na globálnej úrovni.

Pre Nástroj susedstva je možné identifikovať synergiu a komplementaritu pre **Cieľ politiky 2** v oblasti ochrany životného prostredia ako zmena klímy, udržateľná energia a synergiu a komplementaritu pre **Cieľ politiky 4** v oblasti poskytovania pomoci pre migrantov, na podporu inkluzívneho prístupu k ochrane zdravia, vzdelávania, spoločne s odbornou prípravou, sociálnou ochranou a podporou.

Schéma predpokladaných synergických a komplementárnych väzieb Programu Slovensko, Plánu obnovy a odolnosti a ostatných nástrojov podpory EÚ

